

Pozn.: Zveřejněna je upravená verze dokumentu z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle Obecného nařízení o ochraně osobních údajů 2016/679 a zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů v platném znění.

Zasedání Zastupitelstva Ústeckého kraje

Do zasedání ZÚK

Bod programu: 8.2

24. zasedání zastupitelstva konané dne 30. 10. 2023

Věc:

Návrhy na postup (dle stavebního zákona) ve věci regulace velmi vysokých větrných elektráren v Zásadách územního rozvoje Ústeckého kraje po zrušení dosavadní regulace Nejvyšším správním soudem.

Materiál na stůl:

Důvod předložení:

Zrušení části ZÚR ÚK rozsudkem Nejvyššího správního soudu

Nárok na rozpočet:

Bez nároku na rozpočet

Projednáno:

Rada Ústeckého kraje

Dne: 11. 10. 2023 Pro: 9 Proti: 0 Zdržel se: 0 Č. usnesení: 020/79R/2023

Přílohy:

8.2-1	Název: Bod 8.2 příloha 1.pdf	Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2023, čj. 1 As 301/2021-150	☐ U
8.2-2	Název: Bod 8.2 příloha 2.pdf	Podrobná mapa kraje limitů ochrany přírody a krajiny dle metodického návodu MŽP	☐ U
8.2-3	Název: Bod 8.2 příloha 3.pdf	Odpovědi obcí s postojem k dalšímu postupu ve věci zrušené regulaci VVE	☐ U

Návrh na usnesení:

Zastupitelstvo Ústeckého kraje

Varianta I:

A) bere na vědomí

Informaci o zrušení části Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2023, čj. 1 As 301/2021-150 a povinnost zastupitelstva kraje bezodkladně rozhodnout (kladně či záporně) o aktualizaci zásad územního rozvoje a jejím obsahu dle ust. § 42 odst. 6 zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění.

B)

Ing. Janu Schillerovi, hejtmanovi Ústeckého kraje, předložit zastupitelstvu k rozhodnutí návrh na aktualizaci ZÚR ÚK z vlastního podnětu, která prověří novou regulaci VVE ve specifické oblasti SOB6 Krušné hory a zajistit stanoviska orgánu ochrany přírody a Ministerstva životního prostředí podle §42a odst. 2, písm. d) a e) a to z důvodů uvedených v důvodové zprávě odstavce V. bod 1).

Termín: 11.12.2023

Varianta II:

A)

Informaci o zrušení části Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2023, čj. 1 As 301/2021-150 a povinnost zastupitelstva kraje bezodkladně rozhodnout (kladně či záporně) o aktualizaci zásad územního rozvoje a jejím obsahu dle ust. § 42 odst. 6 zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění.

B)

Ing. Janu Schillerovi, hejtmanovi Ústeckého kraje, zajistit zahrnutí úkolu prověřit novou regulaci VVE ve specifické oblasti SOB6 Krušné hory v aktualizaci ZÚR ÚK do zprávy o uplatňování ZÚR ÚK v uplynulém období a zprávu předložit zastupitelstvu ke schválení a to z důvodů uvedených v důvodové zprávě odstavce V. bod 3)

Termín: 30.6.2024

Varianta III:

A)

Informaci o zrušení části Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2023, čj. 1 As 301/2021-150 a povinnost zastupitelstva kraje bezodkladně rozhodnout (kladně či záporně) o aktualizaci zásad územního rozvoje a jejím obsahu dle ust. § 42 odst. 6 zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění.

B)

o nepořízení aktualizace ZÚR ÚK na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu 1 As 301/2021 - 150 a to z důvodů uvedených v důvodové zprávě odstavce V. bod 2).

Důvodová zpráva:

I.

Dle ustanovení § 42 odst. 6 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, v případě, že dojde ke zrušení části zásad územního rozvoje, je pořizovatel (Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu) povinen předložit zastupitelstvu kraje k bezodkladnému rozhodnutí návrh na aktualizaci zásad územního rozvoje včetně jejího obsahu.

Případné rozhodnutí Zastupitelstva Ústeckého kraje o pořízení aktualizace Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje může být (a je v plné kompetenci Zastupitelstva Ústeckého kraje) i negativní, tj. aktualizace se nepořídí.

II.

Nejvyšší správní soud (NSS) rozsudkem č. 1 As 301/2021-150 ze dne 20. 7. 2023 (tentýž den nabyl právní moci, dále jen „rozsudek“) zrušil ve 2. aktualizaci Zásad Ústeckého kraje (2aZÚR ÚK) bod 163 v textové části (tzv. výrokové části) ve znění:

„V článku [174] se doplňuje odstavec (2), který zní:

(2) Plochy a koridory pro výstavbu velkých větrných elektráren a staveb souvisejících neumisťovat s ohledem na převažující veřejný zájem na ochraně přírodních hodnot, kulturně-historických hodnot, krajinářsky cenných oblastí a veřejného zdraví v následujících územích:

- velkoplošná zvláště chráněná území (národní parky, chráněné krajinné oblasti) a navazující 3 km ochranné pásmo vizuálního

vlivu na tato zvláště chráněná území;

- maloplošná zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma, (národní přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní

rezervace, přírodní památky);

- přírodní parky;

- lokality NATURA 2000 (evropsky významné lokality, ptačí oblasti);

- ÚSES (nadregionální biocentra, nadregionální biokoridory, regionální biocentra, regionální biokoridory);

- významné krajinné prvky;

- památkově chráněná území (archeologické památkové rezervace, městské památkové rezervace, městské památkové zóny,

vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny, krajinné památkové zóny) a jejich ochranná pásma a navazující 1

km ochranné pásmo vizuálního vlivu na tato ochranná pásma chráněných území;

- nemovitě národní kulturní památky, jejich ochranná pásma a navazující 1 km ochranné pásmo vizuálního vlivu;

- nemovitě kulturní památky a jejich ochranná pásma;“.

Rozsudek NSS je výsledkem řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 8. 2021, č.j. 40 A 1/2021-319. Řízení o kasační stížnosti bylo zahájeno dne 24. 9. 2021.

Bod 163 výrokové části 2aZÚR ÚK plně reflektoval požadavek a podmínku Zprávy o uplatňování Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje v uplynulém období pro zpracování návrhu 2aZÚR ÚK. Zpráva o uplatňování Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje byla schválena Zastupitelstvem Ústeckého kraje usnesením č. 85/26Z/2015 dne 14. 12. 2015.

Zrušený bod 163 stanovoval úkol pro územně plánovací činnost obcí a rozhodování v území pro plochy a koridory velkých větrných elektráren (nosný sloup vyšší než 35 m) a souvisejících staveb. Ve své podstatě se tak jedná o regulaci umístování ploch a koridorů velkých větrných elektráren (VVE), a to v konkrétně uvedených územích.

III.

Podstatnou skutečností je, že regulace umístování ploch a koridorů velkých větrných elektráren nikterak nezastupovala a nenarušovala ochranu veřejných zájmů, které jsou v gesci dotčených orgánů (orgán ochrany přírody a krajiny, orgány ochrany zemědělského půdního fondu, orgány ochrany lesa, orgány územního plánování atd.) a které dotčené orgány uplatňují, například při rozhodování o umístování staveb, resp. tuto ochranu zdvojovala a zpříšňovala. Regulace umístování ploch a koridorů velkých větrných elektráren v 2aZÚR ÚK svou povahou představovala určitou prioritu či zájem, který Zastupitelstvo Ústeckého kraje deklarovalo v rámci vydání 2aZÚR ÚK. Zrušená část 2aZÚR ÚK Nejvyšším správním soudem, vzhledem k charakteru rušeného článku, nezpůsobuje nezákonnost či nepoužitelnost opatření obecné povahy jako celku ani jeho jednotlivých částí, kterým byla 2aZÚR ÚK vydána a nikterak nezpůsobuje její nepoužitelnost při rozhodování v území. Zrušený článek nebyl provázán s jinými články ani grafickou částí, tudíž zrušením textu nevzniká naléhavá potřeba pořízení aktualizace. Ochrana území je do značné míry zajištěna existujícími

limity využití území – chráněná území dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Rozsah územní ochrany podle zákona o ochraně přírody a krajiny a rozsah území s dostatečným potenciálem pro výstavbu VVE je vyjádřen v příloze č. 2 – podrobná mapa kraje, v níž jsou zobrazena území nevhodná a méně vhodná pro výstavbu VVE, jak je vymezilo Ministerstvo životního prostředí v metodickém návodu „Aktualizace metodického návodu odboru obecné ochrany přírody a krajiny MŽP k Vyhodnocení možností umístění větrných a fotovoltaických elektráren z hlediska ochrany přírody a krajiny – preventivní hodnocení území kraje nebo obcí“ z roku 2018. Mimo tyto limity existuje další řada významných omezení, které ze své podstaty vylučují výstavbu VVE v Ústeckém kraji. Zejména se jedná o ochranná pásma a zájmová území leteckých staveb. Nejvýznamněji 30km zájmové území radiolokátoru Armády ČR Hrušovany.

IV.

Z výše uvedeného však vyplývá, že rozsudek Nejvyššího správního soudu nelze opomenout a je nutné sledovat následné kroky a dále postupovat dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, ve smyslu jeho ustanovení § 42 odst. 6. tj., předložit zastupitelstvu k rozhodnutí návrh dalšího postupu.

V.

Nabízí se tři různé následné kroky, jakožto důsledek vydaného rozsudku Nejvyššího správního soudu, které lze pojmout ve třech rovinách (variantách):

1. Zastupitelstvo Ústeckého kraje rozhodne dle § 42 odst. 6 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, o aktualizaci Zásad územního rozvoje z vlastního podnětu, potažmo o novém prověření regulace umístování ploch a koridorů velkých větrných elektráren. V tomto případě se nepoživuje zpráva o uplatňování, pořizovatel rovnou zajistí zpracování návrhu, proces je možné vést zkráceným postupem. Zde je nutné upozornit, že zvolená forma regulace, dle názoru Nejvyššího správního soudu vyjádřeného v odůvodnění rozsudku, nesmí být „kategorická, nepodmíněná a neumožňující v určitých případech dát přednost jiným hodnotám než ochraně vizuálních hodnot krajiny“ viz např. čl. 43 a 53 rozsudku. Názorem NSS je pořizovatel vázán. Dále lze z odůvodnění rozsudku vyčíst nároky, jaké NSS požaduje na odůvodnění takové regulace, které jsou dle pořizovatele zcela neúměrné měřítku ZÚR, viz např. čl. 46, 49 rozsudku, kde NSS vyžaduje posoudit vliv VVE na každý jednotlivý živočišný druh v každém chráněném území a zdůvodnit jaké negativní vlivy má na ně případná výstavba VVE.

Z uvedeného dle pořizovatele vyplývá, že forma regulace VVE zvolená v 2aZÚR ÚK, je v měřítku a podrobnosti této dokumentace a nároků kladených NSS, neodůvodnitelná a musela by být zvolena jiná měkčí forma umožňující výjimky a možnost individuálního posouzení každého jednotlivého záměru. Zároveň vzhledem k převažující lokalizaci většiny záměrů na umístění VVE v oblasti Krušných hor a dále k Politice územního rozvoje (PÚR), která v čl. 74 stanoví úkol pro územní plánování a rozhodování v území, pro specifickou oblast Krušné hory SOB6, „účinným způsobem regulovat a zamezit rizikům překotně se rozvíjející výstavby větrných elektráren“, se jeví jako opodstatněné zajistit základní ochranu právě Krušných hor, resp. ve vymezeném území SOB6, které je nejvíce exponovanou oblastí kraje z hlediska potenciálu větrné energie. Dále na základě rozsudku NSS bude z hlediska odůvodněnosti řešení nové regulace a dodržení principu proporcionality nutné i vymezit území vhodná pro umístění záměrů VVE.

2. Zastupitelstvo Ústeckého kraje rozhodne dle § 42 odst. 6 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, o nepořízení aktualizace Zásad územního rozvoje, mimo jiné z důvodů uvedených v bodě III. Důvodové zprávy. Zejména potom z důvodu zásadních změn v energetické situaci v ČR a Evropě a výrazné podpoře a potřebě výstavby obnovitelných zdrojů energie (OZE) v posledních letech. Situaci zásadně mění připravovaná novela směrnice EP a Rady (EU) 2018/2001 (tzv. směrnice RED II) o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, která zavádí výraznou podporu OZE a zejména povinnost členských států vymezovat plochy pro umístění zdrojů OZE, pro něž budou v těchto plochách, navíc platit zjednodušená povolovací řízení, zejména u nich odpadne povinnost absolvovat proces EIA. Dle harmonogramu Ministerstva pro místní rozvoj ČR (MMR) se očekává plná transpozice směrnice RED II do národní legislativy a zapracování všech požadavků do národních koncepčních dokumentů do konce roku 2024. Následovat budou kraje s aktualizacemi zásad územního rozvoje, v nichž budou vymezovat tzv. „nezbytné oblasti“ pro umístění OZE, v nichž následně obce budou v územních plánech zpřesňovat a vymezovat tzv. „go to zóny“, tj. oblasti akcelerace povolování a výstavby OZE. Zároveň pro rozhodování v území platí Politika územního rozvoje, která (jak již výše uvedeno) v čl. 74 stanoví úkol pro územní plánování a rozhodování v území, pro specifickou oblast Krušné hory, „účinným způsobem regulovat a zamezit rizikům překotně se rozvíjející výstavby větrných elektráren“. Z pozice kraje lze tento úkol aplikovat v rámci výkonu nadřízeného orgánu územního plánování, při stanovisku k územně plánovací dokumentaci obcí. Z pozice úřadů územního plánování (obce s rozšířenou působností), lze potom obdobně tento úkol uplatňovat v rámci stanovisek ke konkrétním záměrům v rámci řízení o umístění staveb. Oběma způsoby, tak lze také účinně

usměrňovat a regulovat umístování záměrů VVE v území.

3. Poslední kompromisní variantou je prověřit nové podmínky pro umístování velkých větrných elektráren v celkové aktualizaci Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje, pořizované na základě zprávy o uplatňování zásad územního rozvoje v uplynulém období, přičemž zpráva o uplatňování zásad územního rozvoje bude Zastupitelstvu Ústeckého kraje předložena ke schválení v průběhu 1. pololetí roku 2024. Tato varianta dává časově do souladu kroky činěné krajem na celkové aktualizaci ZÚR a MMR z hlediska transpozice směrnice REDII do národní legislativy a zapracování všech požadavků do národních koncepčních dokumentů.

VI.

Na základě výše uvedených možností, pro zajištění adekvátního podkladu pro rozhodování Ústeckého kraje o dalším postupu, byla svoláno jednání se starosty obcí nacházejících se v nejexponovanějším území kraje z hlediska koncentrace záměrů na výstavbu VVE, tj. v území SOB6 – Krušné hory, která se uskutečnila 21. 9. 2023 na krajském úřadu. Přizváno bylo celkem 57 obcí (obce v SOB6 a obce sousední). Zároveň, aby měli možnost vyjádřit se i zástupci obcí, kteří se osobně nemohli zúčastnit, bylo všech 57 obcí vyzváno ke sdělení svého postoje k dalšímu postupu písemně s termínem do 29. 9. 2023. Svou odpověď zaslalo 29 obcí, všechny odpovědi jsou uvedeny v příloze č. 3. Převážná část obcí se vyjádřila ve smyslu opětovného zavedení regulace, nejčastěji dle varianty 1. Obcí, které regulaci nepožadují, odpovědělo 5.

VII.

Rada Ústeckého kraje projednala materiál na svém zasedání dne 11.10.2023 pod bodem 6.4 a přijala k němu usnesení č. 020/79R/2023, kterým uložila ing. Janu Schillerovi, hejtmanovi Ústeckého kraje, předložit zastupitelstvu k rozhodnutí tento návrh dalšího postupu ve věci případné aktualizace ZÚR ÚK ve variantách.

Zpracoval / konzultoval:

Ing. Lukáš Morche
Vedoucí oddělení digitálních map a
územní koncepce kraje

Předkládá:

Ing. Jan Schiller (hejtman)

Schvalovací cesta:

1	Ing. Hana Bergmannová (vedoucí odboru)	 Ing. Hana Bergmannová 18. 10. 2023
2	Ing. Jan Schiller (hejtman)	 Ing. Jan Schiller 18.10.2023

Podpis zpracovatele:

Judita Vošahlíková